

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Caput I. Redit in Sabaudiam: audito in itinere decessoris obitu, consistit in Salesiano castello, ad urgendam consecrationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

VITÆ
B. FRANCISCO
SALESII
PARS QUARTA.

Ab ejus consecratione ad institutionem usque Ordinis Visitationis

CAPUT I.

Redit in Sabaudiam: audito in itinere decessoris obitu, consistit in salesiano castello, ad urgendam consecrationem.

EQUAMUR sanè peregrinum, qui eâ unâ de causâ in itinere facit, ut ad cœlum quando perveniat, quem custodiunt in omnibus viis suis, communis Dei gloriam, cui vivit, movetur, & spirat. Cùm ex Gallia se pereret, rectè factis gravis, jam iter ingressus, cœlestibus nunciis accepit, Claudium illum Granierium mirrimum decessorem, è vivis excessisse. Ut videret, dilexerat, atque ab eodem dilectus erat unicuique.

(a) Psalm. 90.

non potuit se continere, quin funderet lacrymas, semper tamen aptus ex divina providentia: tum magnis itineribus eò unde discesserat properans, ad Salesianum castrum post paucos dies pervenit, ad consecrationem se se comparaturus. Dies ipsos viginti seorsim ab aliis eam in rem uni Deo sibiq; vacavit: atque utinam affulgeret scribenti splendor idem, qui beatam illam mentem collustravit toto illo tempore, unde ardor idem in voluntate existeret! sic enim longè perfectius ponere liceret ob legentium oculos, qui tunc sensus famuli Dei fuerint: sed quando quidem non ea lux mentis meæ est, neque stylus tam sublimi pat argumento, mutabor ex ejus schedis, tanquam ex certissimo autographo, quid tunc cum eo actum sit: neq; enim is Franciscus unquam fuit, qui res suas in majus tolleret: semper nativâ ingenuitate contentus, expressit fidelissimè, quæ vel narrabat, vel scribebat: quare ut Solis pulcritudo non nisi ejusdem Solis radiis poni ob oculos potest; sic nemo melius Francisci res, quàm Franciscus ipse describat.

Igitur docet primùm omnium, sic tunc comparandam mentem esse, ut colligat se se animus in interioris sui cubiculam, ad audiendum quid loquatur secretius, Sponsus cœlestis: etenim si fideliter verba loquentis audieris, verborum eorundem mira erit utiq; efficacitas, ex illo videlicet collustratæ mentis lumine proficiens: ac tamen factus jam tum erat ad spiritualia, si et usque Franciscus à Deo, à quo mirum quendam in modum instituuntur quicunque tanti Opificis ductum sequuntur dociles; tametsi jam tum & Deum summè diligebat, & interiori

180 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
ri vitâ singularem quendam in modum afficiebat
tur, & omni virtutum genere abundabat; tamen
ex eo tempore arctior exiit illius cum Deo con-
junctio, intimâ quadam cum eo cordis, & mentis
& voluntatis conspiratione; ut dicere de illo po-
tes. En Virum plenum Deo, superiorem sensibus
& ad imaginem præclarè efformatum Incarnati
Dei, hominèsq; suavissimum quendam in modum
diligentis! Eum in modum comparatus, consecra-
tiæ suæ sinus lastravit omnes, ad consummandum
opus Dei, ad quod suavissimis illius pertractationibus
agebatur, illa cum Psalmographo (b) iterans; *Tu
dixit cor meum: exquisivit te facies mea: vultum tuum
Domine, requiram: reminiscensque jucundissima
lecebræ, quâ inde à tenera ætate tractus in
Deo fuerat, & ad obeunda frequenter Sacramen-
ta, suavissimè à Spiritu sancto, atque ad alias exci-
tationes interiores invitatus; Deus, agebat animus
jubilans, docuisti me à juventute mea, & usque in æta-
tum pronuntiabo mirabilia tua. (c) Ita dolorem in
amoremque positus, hinc quidem irgemiscebat
inimicum se Deo ante Baptisimum fuisse recogitans
illinc in ejusdem amorem exardescere, revolvens
animo, quot, quàmque formidolosos casus, eodem
Domino Deo subducente declinasset, in quos pluri-
riq; omnes incidunt: nihil quippe deplorandè ma-
gis esse, quàm displicuisse Deo; nihil unde justius
amor noster exardescat in Deum, quàm si re-
ctum illius beneficiis cogites antè, quàm quidem
ejus causâ feceris, aut omnino facere potueris, &
segregatum ab massa peccatorum fuisse. Hinc vultu
delice*

(b) Psal. 26. (c) Psal. 70.

delicet caritate colliquebat totus, cunctasque in partes mentem versabat, quod deprehenderet quemadmodum gratus esse posset adversus æternum illum, perennemque fontem gratiæ. *Hac nimirum, agebat, exigenda sunt ad pondus sanctuarii: agnoscendumque, dexteram Domini cuncta illa perfocisse.*

Ad conscientiæ verò rationes recognoscendas R. P. Joannem Poterium è Societate Jesu adhibuit; (virum cujus nobis ipsis perspecta virtus est, ministeriaque, in quibus versatus est ad Domini Dei gloriam) ipse tantum doloris sensum ad Confessionem attulit, qui mos est innocentissimorum quorumque, horrentium ad Dei offensiones quantumlibet leves; ut dubium esse nequeat, quin pacis osculum tulerit à Jesu, quale è misericordiæ suæ solio impertiri pœnitentibus solet, sincerè culpas admittas detestantibus. Erat autem tam altè defixus in Deo, ut per id tempus, diavidios ipsos dies coram divinissimo Sacramento procumbens, immotusque, ad nihil animum adverteret illorum quæ circa se fierent, atque adeò quæ sibi acciderent: tanquam sensus expers impurè muscarum aculeis pungebatur, elicitò nonnunquam sanguine: sed leviores stimuli erant, quàm ut eos perentisceret, cui intùs altiora vulnera infligeret sanctus amor; unde ex mente S. Augustini, non mors, sed amor excipiētis: talia videlicet, qualia illa sponsæ; *Caritate vulnerata sum: quem in sensum illud quoque; Psalmographi (d) convertas apicè, Emitte sagittas tuas, & conturbabis eos.* nimirum vulnerū istius generis tanta vis est & efficacitas, ut mentes sanctæ prosternant

M 3

affli-

(d) Psal, 143.

affligantque illorum quibus inferuntur. Eam
 sententiã ipse familiarium cuidam quid in se tracta-
 „ geretur per epistolam sic aperuit: Recognoscere
 „ mentis meæ rationes, inq; inis præcordiis se-
 „ tio enasci novam quandam fiduciam servituti
 „ Deo in sanctitate & iustitia omnibus diebus
 „ meis. Ingentem quandam sensum hausi reser-
 „ plurimarum, ob quas ipsi infinitè debeo: con-
 „ stitui totum me impendere tot agnoscendis
 „ beneficiis, quantã maximã fidelitate potero,
 „ conspectu summæ illius Majestatis veritate
 „ assiduè, cum certa quadam exultatione; non
 „ quæ præcipitem impetum habeat, sed, ut mihi
 „ quidem videtur, efficacitatem ad eum dilige-
 „ dum; neque enim amore nostro res ulla creaturæ
 „ digna est; totus is impendendus Salvatori, qui
 „ toto nos suo persecutus est. Delicias autem
 „ omnes quæ in terris percipi possint sic inque-
 „ ranquam nihilum, præ illo regio amore, con-
 „ causã libenter emori velim, aut certè sic vivere
 „ ut ei soli vivam. Ut longum mihi est, dum
 „ hocce, quo me Deus donavit, illi penitus ad-
 „ rescat, atque in perpetuum! quare finem isti oc-
 „ cupationi impono sic, ut singulariter con-
 „ sciam in pretiosa illa dilectione facere progre-
 „ sus. Ut ad id me comparem, manè quidem
 „ postquam Deum invocavero, eidemque me
 „ caverò, horam totam impendam meditationi
 „ argumento antè delecto. Decurrente die, sep-
 „ timum numerò mentem in Deum attollam, per
 „ bras orationes jaculatorias, prout sanctus Sa-

ritus impulerit. Itēque, quò sanctum Missæ “
 sacrificium peragam religiosius, tempus totum “
 quod antecedit, ponam in considerandis iis, “
 per quæ pietas excitari adversus tantum myste- “
 rium potest, ad eadēq; afficiar quantum pot- “
 ero. Annis singulis secedam ad octiduum, aut “
 etiam ad decem dies, ad examinandos mentis “
 in virtute progressus, propensiones, difficulta- “
 tes si quas parietur, defectus. Nimirum eo in se- “
 celsu cælum spectatur cominus, terra autem de- “
 spicitur, & cum fastidio; ac si quando minùs li- “
 cet piis illis, quos publica negotia distinent, eo “
 bono frui, tum verò imò in pectore cubiculum “
 fabricant, in quo studeant discendæ legi Domi- “
 ni sui, quam tunc tanquam ex ejus manu excipi- “
 ant. Præterea, eo in monte, tam sublimi, ut ad “
 eum pervenire tumultuantium rerum creatu- “
 rum strepitus nequeat, *gustatur quoniam suavis est* “
Dominus. (e) Atque istius generis exercitationi- “
 bus discimus, num quos in virtute facia- “
 mus progressus: uno verbo, illo tempore, illòq; “
 loco capiuntur sancta solidaque consilia vitæ “
 ex veræ æternæque sapientiæ legibus institu- “
 endæ.

(e) Psal, 33.

CAPUT II.

*Dum consecratur, intellectuali visione illum
 dignatur Deus: ex eâ pii motus
 complures profecti.*

NON apud Ægyptios tantum, verabantur Sa-
 cer-